

Krig og okkupa- sjon 1940 13/2 H

Hr. redaktør.

Professor Skodvin bebreider legmannen Arild Hamsun at ikke denne i et kort innlegg nevner «ei rekkje opplysningar». Men historikeren selv, som har fått spalteplass til serier av artikler, nevner hele tiden bare de historiske opplysninger som passer en bestemt tolkning av avtalen og et bestemt rettspolitisk syn.

Hvorfor drøfter ikke historikeren den militære situasjon i Norge og i Europa i juni 1940? Han nevner ikke med et ord defaultismen overfor Tyskland etter at Polen, Danmark, Holland, Belgia, Frankrike var erobret og England var jaget over Kanalen. Det var før de utslagsgivende makter Sovjet og USA overhodet var med i krigen. Var det akkurat da så absurd å mene at Norges krigsdeltagelse tok slutt ved juni-avtalen?

Om den gjenoppsto senere under okkupasjonen, er et annet spørsmål, som professoren kanskje ikke engang har hatt fantasi til å stille seg.

Hvorfor nevner ikke Skodvin under sin drøftelse av general Ruges fullmakt telegrammet fra generalen til legasjonen i Stockholm den 8/6 1940? Det heter der: «König und die Regierung haben das Land verlassen und haben mir Befehl gegeben die Feindlichkeiten einzustellen.» Var det urealistisk da å tro at nå skulle ikke tyskerne i Norge være fiender lenger i lovens forstand?

Hvorfor nevner ikke Skodvin i det hele tatt den tyske hovedforhandler general Buschenhagen og hans forståelse av avtalen? Vet han ikke at Buschenhagen har betegnet teorien om at avtalen i Trondheim bare gjaldt 6. divisjon, som «Unsinn»? Kanskje kjenner Buschenhagen noe mer til 10. juni-avtalen og dens forutsetninger enn Skodvin gjør. Men historikeren Skodvin har aldri funnet det nødvendig å kontakte Buschenhagen.

Hvorfor nevner ikke Skodvin offiserenes æresord om ikke å krige videre? Forteller ikke dette noe som helst? Og ville administrasjonsrådets, presidentskapets og forskjellige andre utmerkede personers og institusjoners oppførelsen sommeren 1940 overhodet ha vært tenkelig, hvis alle disse hadde vært på det rene med at Norge fortsatt tok del i reell krigføring?

Jeg vet nok at handelsflåten etterhvert bisto England, og at frivillige nordmenn under engelsk overkommando også kjempet militært, tildels med «Norway» på ermet. Men en suverent krigførende stat bruker vel sitt eget sprog på sine gutters emblemer.

Professoren innlater seg på å tolke 10. juni-avtalen. Men han berører ikke de tolknings spørsmål som betyr noe for en rekke mennesker her i landet, såvel som for loven og for historien.

1. Deltok Norge i straffelovens forstand i fortsatt krigføring mot Tyskland etter 10. juni 1940? Deltok Norge som suveren stat eller aksessorisk til Englands krig? Når, hvor og hvordan, kom dette i tilfelle til uttrykk?
2. Var en ev. slik fortsatt deltagelse evident, slik at alle uten videre måtte skjønne det? I disse spørsmål ligger problemkompleksets kjerne.

Oslo, 5. februar

Albert Wiesener.